

Is de nationalisering van YPF door Argentinië een aanval tegen de Spaanse staat?

De voorbije dagen lanceerde de pers een grootschalige aanval tegen de beslissing van de Argentijnse regering om Yacimientos Petroliferos Fiscales (YPF^[1]) te nationaliseren. Deze beslissing van een soevereine regering deed heel wat inkt vloeien. De belangrijkste Spaanse radio- en tv-zenders besteedden er

Wij willen geen banale discussie over de vraag of Repsol^[2] nu al dan niet een Spaanse onderneming is. Dat is niet echt belangrijk. Wanneer de mogelijke overname van Repsol door de Russische groep Lukoil bekend raakte in 2008, verklaarde de huidige Spaanse regeringsvoorzitter Mariano Rajoy^[3] nog dat “onze olie, ons gas en onze energie niet in de handen van een Russische onderneming mogen vallen, want dat zal ons herleiden tot een land dat in de laagste afdeling speelt. We zullen dat dan ook niet aanvaarden”. Wat Rajoy in 2008 onaanvaardbaar vond voor Spanje, zou Argentinië nu moeten aanvaarden. Maar Argentinië is vast plan om niet langer in de laatste divisie te spelen.

Voor we dit probleem iets grondiger analyseren en om de beslissing van de Argentijnse regering iets begrijpelijker te maken moeten we verduidelijken hoe de petroleumkwestie in elkaar zit. Het gaat hier immers helemaal niet over een aanval tegen buitenlandse belangen. Integendeel, de Argentijnse regering wil enkel als staat haar eigen belangen verdedigen. Dat dit onaanvaardbaar is in neoliberale ogen, spreekt voor zich. Vertegenwoordigers van deze strekking menen dat de belangen van ondernemingen oneindig veel belangrijker zijn dan die van staten.

Oliewinning is een ingewikkeld proces. Om de persberichten die hierover door de media werden verspreid – en die overigens bol staat van de inhoudsloze holle slogans – te ontkrachten, moeten we dat proces in zijn verschillende fases ontrafelen.

Olieputten hebben maar een tijdelijk leven en produceren van in het begin steeds minder olie. Dat komt door de daling van de druk van het gas dat de olie naar boven stuwt.

De kosten en baten zijn zeer verschillend in elk van deze fases. De ontginning levert immers enkel winst op bij de extractie. Tijdens twee voorafgaande fases etappes moet geïnvesteerd worden en er moet op voorhand berekend worden welke werkingskost zich aandient tijdens de laatste fase. Want de putten worden niet zomaar achtergelaten, maar vol beton gestort om milieuschade te voorkomen.

Met deze elementaire kennis kunnen we nu onze analyse van de kwestie YPF aanvatten.

Toen Repsol YPF overnam, kreeg het een efficiënte onderneming in handen met meer dan 50 jaar ervaring. Dank zij YPF kon Argentinië volledig in haar eigen oliebehoeften voorzien. (Elk jaar werden er gemiddeld 80 putten geboord. Na de overname boorde Repsol er gemiddeld 8 per jaar.)

Aangezien de opbrengst van de putten daalt, moeten er elk jaar nieuwe putten worden geboord om dit verlies te compenseren. De voorbije 10 jaar is de productie tot de helft teruggefallen doordat er minder putten werden geboord. (Er werd geen geld vrijgemaakt om te investeren.) De oorspronkelijke zelfvoorziening van het land kwam in het gedrang; in 2011 moest voor 10 miljoen dollar aan olie worden ingevoerd.

Gezien de geleidelijke productiedaling had de Argentijnse regering al meer dan een jaar geleden aan Repsol gevraagd een investeringsplan op te stellen. Repsol weigerde niet formeel, maar deed wel niets. De contracten voorzagen overigens in een investeringsplan, maar ze bleven systematisch onuitgevoerd. Ook de afsluiting van de lege putten liet op zich wachten, met aanzienlijke milieuschade als gevolg. (In 2002 werd een eerste klacht genoteerd.)

Een laatste feit om in herinnering te brengen. Repsol heeft al die jaren enkel veel winst geperst uit de al functionerende olieputten en nieuwe investeringen verwaarloosd. De winst werd jaarlijks geïnvesteerd in landen waarin Repsol belangen heeft, vooral in Libië. Dat was regelrechte plundering en berokkenen van schade.

Het gaat hier om de fundamentele vraag of een soevereine staat het recht heeft zich al dan niet te verdedigen tegen de manoeuvres van een onderneming die ondertekende contracten met voeten treedt, de Argentijnse handelsbalans destabiliseert en een vroeger zelfvoorzienend land volledig afhankelijk maakt van de invoer van olie. Voor de neoliberale pleitbezorgers primeren de ondernemingen op de staat, maar dergelijke opvatting is onaanvaardbaar voor de Argentijnse burgers of die van om het even welk land.

Er is maar één mogelijke conclusie: de Spaanse regering heeft met de steun van de grote communicatielobby's de kwestie Repsol gebruikt om de aandacht af te leiden van wat echt belangrijk is: de ongebreidelde besparingen in de Spaanse economie en de aantasting van het welzijn van de Spaanse burgers. Ondertussen krijgt de Argentijnse regering die maatregelen neemt om de controle over de YPF-kantoren te verwerven, een storm van kritiek over zich: "Ze hebben ze als honden weggestuurd. Ze kregen een kwartier om de bureaus te verlaten." Maar de verbergt een andere volledig andere werkelijkheid: men moest zo wel optreden omdat men slecht bestuur vermoedde en kon verwachten dat men de bewijzen van fraude zou aten verdwijnen.

De wederzijdse investeringen tussen Argentinië en Spanje en ook de beslechting van geschillen zijn opgenomen in het Bilateraal Contract van 1992. Op deze wettelijke structuur kunnen zowel de Argentijnse regering als Repsol een beroep kunnen doen. Maar veel belangrijker is dat het naderende conflict, gezien de verschillen tussen de Spaanse eis en de diagnose van de Argentijnse overheid, veel meer een politiek dan een technisch karakter heeft. Financiële tekorten, milieuschade en de staat van de infrastructuur moeten eveneens in rekening gebracht worden om de waarde van YPF correct te kunnen schatten.

"Naarmate we een beter zicht op de intriges krijgen en de geheime informatie kunnen ontwarren, zullen de cijfers over de waarde^[4] van het bedrijf herzien worden", zei Kicillof, de Argentijnse viceminister van Economie. "We hebben ontdekt dat YPF ongeveer 9 miljard dollar schulden heeft." Dit betekent dat het passief van de onderneming bijna even groot is als het bedrag dat de Spaanse directie wilde eisen voor het Centro Internacional de Arreglo de Diferencias Relativas a Inversiones (CIADI).^[5]

Volgens de officiële mededeling van gisteren zullen de gouverneurs^[6] deelnemen aan de waardebepaling van YPF voor wat betreft de evaluatie van de achtergelaten infrastructuur. "Ze zullen moeten betalen voor de verwaarlozing van de infrastructuur, we zullen niet buigen", zo zei de Argentijnse minister van het Planbureau en hij voegde eraan toe: "We zullen provincie per provincie de milieuschade herstellen die veroorzaakt is door de pijpleidingen."

Kicillof spaarde ook de kritiek niet op de manier waarop Repsol YPF bestuurd, vooral het gebrek aan investeringen om de productie te verhogen. "De doelstellingen van YPF moeten in overeenstemming zijn met die van Argentinië", zei hij en voegde eraan toe dat het Spaanse management enkel geïnteresseerd was "in de maximale toename van de winst en de systematische afname van de olieproductie".

Tot slot van zijn uiteenzetting en vooraleer de vragen, onthullingen en aanvallen van de tegenpartijen te beantwoorden, verwees Kicillof naar de kritieken vanuit diverse sectoren die een negatieve perceptie van ondernemers vrezden. Zo bekritiseerde hij diegenen die “het spook van de juridische zekerheid” inroepen en hij herinnerde eraan dat Repsol “vooraleer het zich YPF toe-eigende, zelf heel klein was” en de opbrengsten van YPF “er tot de laatste druppel heeft uitgeperst”.

Nu we meer klaarheid hebben over de situatie, moeten we ook elke media-aanval op de Argentijnse Republiek in twijfel trekken. De aanvallen betreffen hier in de eerste plaats het soevereine recht van een land op zelfbeschikking over de eigen natuurlijke rijkdommen. Dit recht wordt betwist in naam van de belangen van de grote bedrijven die voorrang moeten hebben op belangen van staten. Of erger nog, ze verbergen de bedrijfsbelangen achter een patriottisch belang door de beslissing van een soeverein land om energiebronnen te nationaliseren, te bestempelen als “een aanval op de Spaanse staat”.

Dit artikel is verschenen in *La Mancha Obrera* op 21 april 2012.

Zie <http://www.lamachaobrera.es/?p=12865>.

Noten

[1] De energieonderneming Yacimientos Petrolíferos Fiscales (YPF) werd in 1922 opgericht als staatsbedrijf. Ze werd in 1993 geprivatiseerd en in 1999 overgenomen door het Spaanse bedrijf Repsol. Zo ontstond de gemengde onderneming Repsol YPF. In 2012 hernationaliseerde presidente Cristina Fernández de Kirchner het bedrijf.

[2] Repsol is een Spaanse oliemultinational.

[3] Mariano Rajoy is de voorzitter van de Spaanse regering. Een functie die men in andere landen meestal eerste minister noemt.

[4] De waardebepaling is belangrijk om de eventuele schadeloosstelling van Repsol vast te stellen.

[5] Het CIADI of ICSID in het Engels (International Centre for Settlement of Investment Disputes) is een autonome internationale instelling voor de behandeling van investeringsgeschillen tussen staten of inwoners van andere staten. Meer dan 140 landen zijn er lid van.

[6] Argentinië is een federale republiek met 23 provincies die worden geleid door verkozen gouverneurs.

[FR](#) || [EN](#)

- [Home](#)
- [Marxistische Studies](#)
- [Marxistische Universiteit](#)
- [Agenda](#)
- [Nieuwsbrief](#)
- [Contact](#)

Zoeken

- [in nr. 1-99 van Marxistische Studies](#)

- [in de overige inhoud](#)

Nieuwsbrief

Onze Nieuwsbrief houdt U regelmatig op de hoogte van al onze activiteiten, publicaties en promoties. [U kan hier inschrijven](#).

Abonneren

U kan zich [hier abonneren](#) op *Marxistische Studies* of losse nummers bestellen.

Nieuw

Marxistische Studies 109

Dossier

Nieuwe Belgische regering: een ontspoord veiligheidsbeleid en militaire avonturen

Kapitalisme versus klimaat, Naomi Kleins nieuwste boek

Daniel Zamora over Michel Foucault

[Meer lezen](#) - [Dit nummer kopen](#)

Marxistische Studies 108

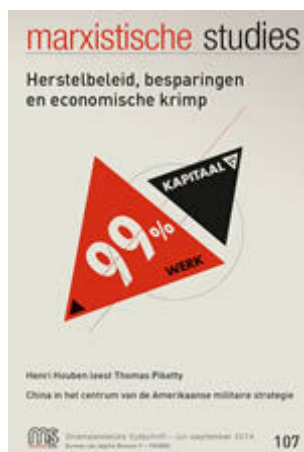

Pensioen en loon onder vuur Weerwerk tegen rechts beleid

Het Rusland van Poetin - noch duivel noch heiland
Het productiemodel van Audi, versie Vorst

[Meer lezen](#) - [Dit nummer kopen](#)

Marxistische Studies 107

Herstelbeleid, besparingen en economische krimp

Henri Houben leest Thomas Piketty
China in het centrum van de Amerikaanse militaire strategie

[Meer lezen](#) - [Dit nummer kopen](#)

Marxistische Studies 106

Dossier

1914-1918: De Grote Klassenoorlog

Jean-Marie Chauvier over Oekraïne

Griekenland: Syriza en de sociaaldemocratische weg

[Meer lezen](#) - [Dit nummer kopen](#)

Marxistische Studies 105

Dossier: Dit Europa is niet het onze

Het recht op wonen, een andere kijk

Tewerkstelling en werkloosheid in Brussel

Innovatie in Vlaanderen: in dienst van competitiviteit

[Meer lezen](#) - [Dit nummer kopen](#)

Marxistische Studies 104

Dossier: Zin en onzin van het economisch regionalisme

Syrië: opstand of interventie?

Afrika en de groeiende agressiviteit van het Westen